

ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚŠTNANCŮ A JEHO OBSLUHA – průměrný výdělek, srážky ze mzdy a další

1. vydání (duben 2018)

3. aktualizace k 30. 7. 2020

4.11 Průměrný výdělek a minimální mzda

str. 394 a násl. K části textu této podkapitoly se doplňuje následující informace.

Novelou zákoníku práce provedenou zákonem č. 285/2020 Sb. s účinností od 30. července 2020 byla změněna právní úprava navyšování průměrného výdělku na úroveň minimální mzdy, a to tak, že se změnou textu ustanovení § 357 odst. 1 ZP navyšuje též na nejnižší úroveň zaručené mzdy. Změna se týká i pravděpodobného výdělku. To může mít v roce 2020 význam zejména pro uvedení průměrného výdělku na žádost zaměstnance v potvrzení pro úřad práce nebo pro výši náhrady odměny v prvních dvou týdnech dočasné pracovní neschopnosti. A samozřejmě při změně příslušných sazeb od 1. ledna 2021.

ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚŠTNANCŮ A JEHO OBSLUHA – průměrný výdělek, srážky ze mzdy a další

1. vydání (duben 2018)

2. aktualizace k 24. 4. 2020

5.6 Okruh příjmů zaměstnance, z nichž se srážky provádějí

str. 508 a násl. K části textu „**Srážky z odstupného**“ se doplňuje následující informace.

Srážek z **odstupného** se dotkla novela OSŘ provedená zákonem č. 191/2020 Sb. s účinností od 24. dubna 2020, která výslovně v novém odstavci 4 v § 299 OSŘ stanovila postup srážek z odstupného a obdobných plnění. Srážky se vypočítávají zvlášť z každého násobku průměrného výdělku, ze kterého byla odvozena výše nebo minimální výše odstupného stanovená zákonem (což odpovídá postupu uvedenému v knize). Nastoupí-li povinný do práce nebo vznikne-li mu právo na odstupné či obdobný příjem v době, která se určí podle počtu násobků průměrného výdělku či obdobného příjmu, ze kterého je odvozena výše nebo minimální výše odstupného, považují se jednotlivé násobky průměrného výdělku či jiného příjmu po dobu poskytování odstupného za měsíční příjem, na který se vztahují ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy (to se týká případů později vyplaceného odstupného). Toto pravidlo se vztahuje i na řízení zahájená přede dnem účinnosti zákona.

str. 512 K části textu „**Srážky z dalších plnění**“ se k výkladu na str. 512 nahoře doplňuje následující informace.

Zákonem č. 191/2020 Sb. byla s účinností od 24. dubna 2020 do § 317 odst. 2 OSŘ vložena slova „daňový bonus“. Jde o ustanovení, které uvádí, **jaké pohledávky nepodléhají výkonu rozhodnutí**. Jedná se o závažný průlom právní úpravy, který **napříště vylučuje jakékoliv zabavení daňového bonusu, a to i příkázáním jiné peněžité pohledávky**. Podle přechodného ustanovení soud zamítne návrh na nařízení výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z daňového bonusu podaný přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z daňového bonusu se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona neprovádí a soud výkon rozhodnutí tímto způsobem i bez návrhu zastaví.

Tato změna se týká i ročního zúčtování daně – nemůže být zabaven nedoplatek na daňovém bonusu.

5.9 Příkázání jiné peněžité pohledávky

str. 535 až 538 K textu podkapitoly se doplňuje informace, která je uvedena výše ke str. 512.

ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚŠTNANCŮ A JEHO OBSLUHA – průměrný výdělek, srážky ze mzdy a další

1. vydání (duben 2018)

1. aktualizace k 1. 4. 2020

Publikace je stále aktuální a použitelná. S ohledem na některé nastalé změny si však proveďte níže uvedené úpravy.

1.6 Plat

str. 66 V části textu „**Zvláštní příplatky** (§ 129 ZP)“ je původní příloha NVPP č. 6 nyní označena jako příloha č. 5.

2.3.2.6 Zvláštnosti v některých činnostech

str. 154 a 155 Dosavadní text týkající se akademických pracovníků vysokých škol (třetí odstavce tohoto pododdílu) se nahrazuje novým textem, doplněným o další aspekty.

Právní úprava pracovní doby **akademických pracovníků** je obsažena v § 70a zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 32/2019 Sb. (novela zákoníku práce a některých dalších zákonů), s účinností od 1. července 2019. Jinou práci než přímou pedagogickou činnost a činnost stanovenou zaměstnavatelem vykonává akademický pracovník v pracovní době, kterou si sám rozvrhuje, a na místě, které si sám určí – ta se nemusí ani evidovat.

Odlišnosti při **práci v zahraničí** stanoví nařízení vlády č. 227/2010 Sb., o odchylné úpravě pracovního poměru zaměstnanců s pravidelným pracovním místem v zahraničí.

Pro **zemědělství** stanovuje zákoník práce výjimky pro nařízení práce ve dnech pracovního klidu (§ 91 odst. 3) a pro nepřetržitě odpočinky mezi směnami a v týdnu (§ 90a a § 92 odst. 4).

2.3.2.7 Rozvržení pracovní doby pro účely náhrady mzdy při dočasné pracovní neschopnosti

str. 155 Od 1. července 2019 byla novelou § 192 ZP zrušena tzv. karenční doba a náhrada mzdy přísluší již od 1. dne dočasné pracovní neschopnosti.

2.5.5 Flexibilní způsob placení práce přesčas

str. 173 až 175 V současné době autor nedoporučuje toto řešení práce přesčas používat, neboť orgány inspekce práce k němu přistupují jako k porušení zákona – konkrétně § 141 ZP o splatnosti mzdy. Není dána politická vůle umožnit takové řešení, přestože by

bylo účelné pro odvětví, v nichž se v průběhu roku střídá období s vyšší a nižší potřebou práce.

4.18 Použití průměrného výdělku – přehled

str. 416 V písmenu c) slova „od 4. pracovního dne, resp. 25. hodiny“ se nahrazují slovy „od 1. pracovního dne“.

4.19.2 První 2 týdny dočasné pracovní neschopnosti (karantény)

str. 424 až 426 Od 1. července 2019 došlo ke zrušení tzv. karenční doby a náhrada mzdy zaměstnanci přísluší od 1. dne dočasné pracovní neschopnosti. Vypouští se proto i oba příklady na str. 425.

V příkladu na str. 426 se znění textu uvedené v závěru příkladu mění na „... a od 10.34 mu přísluší náhrada mzdy z důvodu dočasné pracovní neschopnosti.“.

5.2.4 Srážky z odměn odsouzených

str. 461 Vyhláška č. 10/2000 Sb. byla s účinností od 1. ledna 2020 novelizována vyhláškou č. 88/2019 Sb. V textu uprostřed stránky v závorkách se číslo 30 % nahrazuje číslem 33 % a číslo 26 % číslem 23 %.

5.6 Okruh příjmů zaměstnance, z nichž se srážky provádějí

str. 508 K přechodnému ustanovení se doplňuje následující text.

Exekutor však měl, respektive má, možnost exekuční příkaz vydaný před 1. zářím 2015 změnit a vztáhnout jej i na odměnu z dohody o provedení práce.

5.8.2 Nezabavitelná částka

str. 524 a 525 S účinností od 1. června 2019 se změnilo nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), a to nařízením vlády č. 91/2019 Sb. **Změna spočívá ve zvýšení částky, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, a to na dvojnásobek.** Jde o dvojnásobek součtu životního minima jednotlivce a normativních nákladů na bydlení jednotlivce v nájemních bytech ve městech o velikosti 50 000 až 99 999 obyvatel. Z toho vyplývá **i zvýšení maximální výše jedné třetiny zbytku čisté mzdy.**

V roce 2020 nastávají dále tyto dvě změny:

1. **Od 1. dubna 2020** vstupuje v účinnost nařízení vlády č. 61/2020 Sb.,

o zvýšení částek životního minima a existenčního minima, kterým se zvyšuje i částka životního minima jednotlivce, významná pro výpočet srážek ze mzdy, a to z dosavadních 3 410 Kč na **3 860 Kč, tj. o 450 Kč. Tím se mění i součet životního minima jednotlivce a normativních nákladů na bydlení jednotlivce v nájemních bytech** (pro obec o velikosti 50 000 až 99 999 obyvatel – částka pro rok 2020 činí **6 502 Kč**), a to na **10 362 Kč (výpočtová základna pro dále uvedené položky).**

Mění se tedy následující položky:

Aa	nezabavitelná částka na osobu povinného (2/3 výpočtové základny)	nově 6 908 Kč (předtím 6 608 Kč)
Ab	nezabavitelná částka na každou vyživovanou osobu (1/4 částky Aa)	nově 1 727 Kč (předtím 1 652 Kč)
B	částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení (hranice plně zabavitelného zbytku čisté mzdy) – 200% výpočtové základny	nově 20 724 Kč (předtím 19 824 Kč)
	z toho maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy	nově 6 908 Kč (předtím 6 608 Kč)

Nově dané částky bude třeba **uplatnit poprvé při zúčtování mzdy za měsíc duben 2020.**

2. **Od 1. července 2020** vstupuje v účinnost nařízení vlády č. 62/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), ve znění nařízení vlády č. 91/2019 Sb. **Nařízení zvyšuje nezabavitelné částky, i když nemění jejich výpočtovou základnu ani částku, nad kterou je možné zbytek čisté mzdy srazit bez omezení, a maximální výši její jedné třetiny. Jde o významné posílení ochrany dlužníků.**

Mění se následující položky:

Aa	nezabavitelná částka na osobu povinného (nově 3/4 výpočtové základny platné od dubna 2020)	7 771,50 Kč (předtím 6 908 Kč)
Ab	nezabavitelná částka na každou vyživovanou osobu (nově 1/3 částky Aa)	2 590,50 Kč (předtím 1 727 Kč)

Nařízení vlády obsahuje **přechodné ustanovení**, podle něhož v řízeních (exekučních) zahájených přede dnem nabytí účinnosti nařízení vlády č. 62/2020 Sb. (před 1. červencem 2020), ve kterých jsou nebo mají být prováděny srážky ze mzdy, plátce mzdy uplatní nově stanovenou základní (nezabavitelnou) částku **poprvé za výplatní období, do něhož připadne den nabytí**

účinnosti tohoto nařízení vlády, tj. za červenec 2020. I když formulace se výslovně týká výkonu rozhodnutí a exekucí, podle § 148 odst. 2 ZP se to týká všech srážek ze mzdy, tedy i neexekučních.

Příklady k těmto změnám jsou uvedeny v následujícím oddílu 5.8.3.

5.8.3 Vyživovací povinnost pro nezabavitelnou částku a příklady jejího výpočtu

str. 529 a 530

Příklady – k výkladu změn od 1. dubna 2020

Ženatý muž, který vyživuje 2 děti, má od 1. dubna 2020 nezabavitelnou částku 6 908 Kč + 5 181 Kč (3 × 1 727 Kč) = 12 089 Kč (v lednu až březnu 2020 to bylo 11 564 Kč).

Svobodný má vyživovací povinnost k 1 dítěti. Nezabavitelná částka je 6 908 Kč + 1 727 Kč = 8 635 Kč (v lednu až březnu 2020 to bylo 8 260 Kč).

Ženatý muž, který vyživuje 6 dětí a oba své rodiče (celkem 9 osob), má tuto částku 6 908 Kč + 15 543 Kč (9 × 1 727 Kč) = 22 451 Kč (v lednu až březnu 2020 to bylo 21 476 Kč).

Svobodný zaměstnanec bez vyživovací povinnosti má čistou mzdu 16 577 Kč. Nezabavitelná částka je 6 908 Kč (viz tabulka nezabavitelných částek). Zbytek čisté mzdy činí 9 669 Kč (16 577 – 6 908). Srážky jsou prováděny na nepřednostní pohledávku ve výši 20 000 Kč. Lze na ni srazit celou první třetinu zbytku čisté mzdy, tj. 3 223 Kč (jedna třetina z částky 9 669 Kč). Na pohledávku tak bude v této době sraženo 3 223 Kč. Celková nezabavitelná část mzdy činí 13 354 Kč (základní nezabavitelná částka 6 908 Kč + druhá a třetí třetina zbytku čisté mzdy, tj. 2 × 3 223, což činí 6 446 Kč).

Jestliže ale tento zaměstnanec bude mít čistou mzdu 36 577 Kč, bude možné použít i plně zabavitelný zbytek čisté mzdy. Nezabavitelná částka je 6 908 Kč. Zbytek čisté mzdy činí 29 669 Kč (36 577 – 6 908). Na uvedenou nepřednostní pohledávku lze srazit jednu třetinu zbytku čisté mzdy, tj. 6 908 Kč + zbytek čisté mzdy, přesahující částku 20 724 Kč, tj. v daném případě dalších 8 945 Kč (29 669 – 20 724 = 8 945). Celkem tak lze na pohledávku srazit 15 853 Kč (6 908 + 8 945).

Příklady – k výkladu změn od 1. července 2020

Ženatý muž, který vyživuje 2 děti, má od 1. července 2020 nezabavitelnou částku 7 771,50 Kč + (rovněž) 7 771,50 Kč (3 × 2 590,50 Kč) = 15 543 Kč (v dubnu až červnu 2020 to bylo 12 089 Kč).

Svobodný má vyživovací povinnost k 1 dítěti. Nezabavitelná částka je 7 771,50 Kč + 2 590,50 Kč = 10 362 Kč (v dubnu až červnu 2020 to bylo 8 635 Kč).

Ženatý muž, který vyživuje 6 dětí a oba své rodiče (celkem 9 osob), má tuto částku 7 771,50 Kč + 23 314,50 Kč (9 × 2 590,50 Kč) = 31 086 Kč (v dubnu až červnu 2020 to bylo 22 451 Kč).

Svobodný zaměstnanec bez vyživovací povinnosti má čistou mzdu 16 577 Kč. Nezabavitelná částka je po zaokrouhlení 7 772 Kč. Zbytek čisté mzdy činí 8 805 Kč (16 577 – 7 772). Srážky jsou prováděny na nepřednostní pohledávku ve výši 20 000 Kč. Lze na ni srazit celou první třetinu zbytku čisté mzdy, tj. 2 935 Kč (jedna třetina z částky 8 805 Kč). Na pohledávku tak bude v této době sraženo 2 935 Kč. Celková nezabavitelná část mzdy činí 13 642 Kč (základní nezabavitelná částka 7 772 Kč + druhá a třetí třetina zbytku čisté mzdy, tj. $2 \times 2 935$, což činí 5 870 Kč).

Jestliže ale tento zaměstnanec bude mít čistou mzdu 36 577 Kč, bude možné použít i plně zabavitelný zbytek čisté mzdy. Nezabavitelná částka je 7 772 Kč. Zbytek čisté mzdy činí 28 805 Kč (36 577 – 7 772). Na uvedenou nepřednostní pohledávku lze srazit jednu třetinu zbytku čisté mzdy, tj. 6 908 Kč + zbytek čisté mzdy, přesahující částku 20 724 Kč, tj. v daném případě dalších 8 081 Kč (28 805 – 20 724 = 8 081). Celkem tak lze na pohledávku srazit 14 989 Kč (6 908 + 8 081).

5.8.4 Použití třetin, přednostní a nepřednostní pohledávky

str. 533 Příklad na str. 533 je již nepoužitelný.

5.11 Srážky k oddlužení při insolvenční

str. 542 Od 1. června 2019 vstoupila v účinnost **novela insolvenčního zákona** (č. 182/2006 Sb.) provedená zákonem č. 31/2019 Sb. Změna pravidel oddlužení se však zaměstnavatelů přímo nedotkla, což znamená, že mzdové účtárny i nadále postupují jako dosud a řídí se pokyny insolvenčních správců. Doba oddlužení však může být kratší než 5 let, a to 3 roky.

5.11.2 Provádění oddlužení zaměstnavatelem

str. 550 Dále uvedený text se vztahuje k poslednímu odstavci oddílu 5.11.2.

Soud napříště bude moci osvobodit dlužníka od placení pohledávek přímo sám bez návrhu v rámci rozhodnutí o splnění oddlužení, avšak podle přechodného ustanovení se to netýká případů insolvenčních řízení, která byla zahájena a v nichž bylo rozhodnutí o úpadku vydáno před účinností novely insolvenčního zákona provedené zákonem č. 31/2019 Sb., tj. před 1. červnem 2019.

**ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚŠTNANCŮ
A JEHO OBSLUHA**
– průměrný výdělek, srážky ze mzdy a další
1. vydání
JUDr. Bořivoj Šubrt

Vydalo nakladatelství ANAG
Odpovědná redaktorka Mgr. Pavlína Šestáková
Sazba Ondřej Forman
Autorská uzávěrka 2. dubna 2018
Tisk a vazba Profi-tisk group s.r.o.,
Kyselovská 125, 783 01 Olomouc
ISBN 978-80-7554-138-3

ANAG, spol. s r.o.
Kollárovo nám. 698/7, 779 00 Olomouc
tel.: 585 757 411, fax: 585 418 867
e-mail: obchod@anag.cz
www.anag.cz